

Åbent brev: Ansøgning om medlemskab

Af Thorkil Thorsen

KLUMME

Til formanden for Fritids- og Kulturudvalget, Bornholms Regionskommune

Kære Erik Lund Hansen.

Det er med stor interesse, at jeg i Bornholms Tidende tirsdag den 18. juli så dig sige, at alle kan melde deres kandidatur til at være medlem af Kunst- og Kulturhistorisk Råd. Tak for det. Jeg melder mig hermed som kandidat.

Jeg har forstået fra dagspressens dækning af ”rundkørselskunsten”, at I folkevalgte politikere i kommunens Fritids- og Kulturudvalg ikke ønsker at agere kultur-smagsdommere, og at I derfor har overgivet opgaven til et Kunst- og Kulturhistorisk Råd, hvor de udpegede medlemmer kommer fra øens kunst- og kulturparnas. Det er sket med det argument, at det skal være smagsdommere med forstand på den slags, som skal udvælge nogle dygtige kunstnere, siger du i en anden artikel fra den 25. juli. For dermed skulle man have garanti for, at man får noget, der kvalitetsmæssigt er noget værd, mener du.

Jeg er ikke sikker på, at det nemt lader sig afgøre, hvad der er kvalitet, og hvad der er noget værd. I hvert fald må man spørge: Kvalitet for hvem?

Men okay, I har altså bedt Kunst- og Kulturhistorisk Råd om at finde ud af, hvordan rundkørslerne skal udsmykkes. Rådet har så præsenteret jer for deres beslutning, og I har så blot nikket ja til det. Men beslutningerne har tilsyneladende ikke været i trit med befolkningen. En veritabel syndflod af folkelige protester er væltet frem mod det, der skal stilles op i Vibegårdsrundkørslen – og mod, at lindetræet samtidig skal fjernes. Demonstrationer og happenings har der været. Havenisser har sågar været inddraget i kampen mod rådets fejlskud. Og det har ikke skortet på beske ord på sociale medier og i dagspressen.

THORKIL THORSEN er efter 40 års frivillig eksil tilbageflytter i 2009. Potentiel pensionist. Pendler mellem lønarbejde som seniorforsker i København og selvstændig konsulentvirksomhed på Bornholm.

Det er med andre ord kunst, der skaber debat. Men vel at mærke post festum, altså når løbet er kørt. På samme måde som det skete efter opstillingen i Snorrebakken-rundkørslen.

Brugerinddragelse og brugerpaneler er mantraet mange andre steder i vores samfund, fra sundhedsvæsen til biblioteksvæsen, fra Arbejdstilsynet til Skat. Vores kommune har et Bornholmerpanel, som hvert år bliver spurgt til råds om forskellige emner, og som giver vigtige input til beslutningsprocesserne i udvalg og kommunalbestyrelse. Kommunen har også en god tradition for at sende forskellige planer i offentlig høring. Hvorfor er der ikke også borgerinddragelse i det Kunst- og Kulturhistoriske Råd, som skal rådgive jer politikere? Brugere af rundkørselskunst er jo alle os, som befærder disse trafik anlæg, og det er os, der glædes – eller græmmes – over det visuelle udtryk.

Jeg vil arbejde på at fjerne mørklægningsgardinerne

Du skal vide, at jeg ikke anfægter de snævert faglige ekspertiser hos rådets medlemmer. Jeg savner bare en form for brugerinvolvering som supplement. Jeg mener ikke dermed, at en frisør eller en pedel skal være med til at udtænke og udforme et kunstværk; at en slagter skal kunne kassere en idé; eller at en kasserer skal kunne slagte en skitse. Jeg tænker mere på, at synspunkter og ønsker fra ikke-fagfolk – menigmand – bør komme til råds-parnassisternes kendskab tidligt.

Bliver jeg udpeget som medlem af det kommende råd, vil jeg arbejde på at fjerne mørklægningsgardinerne, som hindrer gennemsigtighed. Den bornholmske befolkning skal løbende have indblik i rå-

dets virke og overvejelser, så vi ved, hvordan rådet kommer frem til sine beslutninger. I den aktuelle sag ville jeg gerne vide, hvorfor rådet har udpeget netop Nils Erik Gjerdevik, Randi og Katrine, samt Esben Klemann som de kunstnere, der skal udsmykke rundkørslerne. Jeg synes ikke, det er nok at sige, at de er blevet udpeget på grund af deres måde at arbejde med kunsten på og ud fra deres bredt anerkendte professionelle virke. Uden kendskab til beslutningsprocesserne kan der nemt opstå myter og rygter. Som for eksempel at det er plat og krone. Eller rene vennetjenester og kammerateri. Eller det, der er værre.

Jeg ville også gerne vide, hvordan opgaven er blevet beskrevet og markedsført. Jeg er almindelig forbruger af lokalpressen på Bornholm, og jeg læser mødereferater på kommunens hjemmeside. Men jeg ved alligevel ikke, hvordan rådet har henvendt sig til de kunstnere, som har fået opgaven, og hvilke eventuelle krav, rådet har stillet. Har de måske sagt til hver af dem: ”Værsgo, her har du en rundkørsel at boltre dig på. Put noget i den! Du får en tredjedel af de 1,25 mill. kr., vi har til rådighed.” Eller har henvendelsen til kunstnerne lydt: ”Vi har tre rundkørsler på omfartsvejen, og vi ønsker, at de skal have hver deres udsmykning. Hvis I er interesseret i at løse opgaven for os, vil vi gerne have et idéudkast, inden vi træffer den endelige beslutning og indgår den skriftlige aftale. Vi forbeholder os også retten til at offentliggøre og fremlægge skitsen til debat i den bornholmske dagspresse, inden vi beslutter os.”

Hvad Vibegårdsrundkørslen angår, kunne det måske også have været en klausul, at kun udsmykninger, der tager hensyn til, inddrager og er i vedvarende samspil med det eksisterende lindetræ, kan komme i betragtning. Efter at have set folks rasende, fordømmende reaktioner efter offentliggørelsen af billedet af den kommende hytte, burde rådet måske også sikre sig, at den fremstilles i ildfaste materialer.

Rådet beskæftiger sig vel med andet end

rundkørsler, selv om man igennem det seneste års tid har fået det indtryk, at det hele kører i ring og drejer sig om det alene. Min interesse for kunst og kultur rækker da også videre end til rundkørselsinstallationer. Men jeg har selvfølgelig holdninger til rundkørslerne. Jeg forstår fx ikke, hvorfor de partout skal udstyres med installationer – ”kunst” eller ej. Har rådet mon stillet sig det spørgsmål? Og har I politikere?

I øvrigt kan jeg godt se visse formildende træk ved Katrines og Randis skæve hytte. Til gengæld synes jeg, at jernrammerne på Snorrebakken er noget af det styggeste, jeg har oplevet i en rundkørsel. Skæg for sig, og skrot for sig.

Jeg mener altså, at jeg kan gøre god fyldest i Kunst- og Kulturhistorisk Råd. Jeg vil skærpe rådets interesse for – og hensyn til – brugerne af kunst og kultur. Jeg vil tilskynde rådet til, at det på god demokratisk vis vil orientere den bornholmske befolkning om rådets planer og invitere til offentlig debat, inden det er for sent.

Skulle du imod mine forventninger ikke blive genvalgt til kommunalbestyrelsens næste periode, håber jeg, du vil hviske din efterfølger i øret, at du kan anbefale mig til det nye råd.

Om nødvendigt stiller jeg gerne op til et uddybende interview.

Med venlig hilsen
Thorkil Thorsen

